

پایادان

شماره سوم از مجموعه کتاب‌های «حرکت» و «برکت»

مصرف

دکتر محمد رضا حیدری، زهرا عسگری

وزارتخانه‌های فرهنگی، میراث
سازمان اسناد و کتابخانه ملی

کارگروه گفتمان سازی اقتصاد مقاومتی استان اصفهان

۱۳۹۵

انتشارات یار مانا

اصفهان-خیابان مشتاق دوم-بلوار مهرآباد-کوی ۱۹-شماره ۴۶

تلفن: ۰۳۱۳۲۶۱۶۳۶۰- همراه: ۰۹۱۳۴۰۱۰۴۰۰- کد پستی: ۸۱۵۸۹۳۸۱۳۱

www.yaremana.ir

دبیرخانه کانون های فرهنگی هنری
مساجد استان اصفهان

مرکز پخش: اصفهان خیابان سائب- جنب آرامگاه صائب- مجتمع فرهنگی صائب-
بیرخانه کانون های فرهنگی هنری مساجد استان اصفهان
تلفن: ۰۳۱-۳۲۳۵۱۳۹۱

مصرف

دکتر محمد رضا حیدری، زهرا عسگری

دبیرخانه کانون های فرهنگی هنری مساجد استان اصفهان
کارگروه گفتمان سازی اقتصاد مقاومتی استان اصفهان

آماده سازی: انتشارات یار مانا

مدیر تولید: فرهاد فروزنده

تصویرگر: فائزه تقی یار

صفحه آرا: شهلا همتی

طراح جلد: فاطمه درخشان

لیتوگرافی: طلوع ◇ چاپ: میخک ◇ صحافی: مردانی
چاپ اول: ۱۳۹۵ ◇ تعداد: ۱۰۰۰ ◇ قیمت: ۷۰۰۰ تومان
© حق چاپ: ۱۳۹۵، انتشارات یار مانا

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۷۷۶۸۵۶-۳

ISBN: 987-600-7768-56-3

فهرست مطالب

۷	پیشگفتار
۸	مقدمه
۱۱	گام اول: چیستی و چگونگی مصرف
۲۵	گام دوم: عوامل مؤثر بر مصرف
۴۵	گام سوم: انواع رفتار مصرفی
۶۱	گام چهارم: از دیروز تا امروز
۷	گام پنجم: باید تغییر کرد
	پیوست: سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی
۹۵	منابع
۹۹	سوالات کتاب مصرف

گفتمان در یک جامعه با نیازسازی و مساله‌سازی در آن شکل می‌گیرد و گفتمان اقتصاد مقاومتی باید همچون سایر نیازهای اصلی جامعه به مطالبه عمومی تبدیل شود و تحقق این امر نیازمند حضور و مشارکت آحاد مردم در جامعه و گفتمان‌سازی عمومی است.

گفتمان در یک فرآیند شکل می‌گیرد و اقناع‌سازی موضوع دیگری است که در ایجاد گفتمان اهمیت دارد در واقع جامعه باید قانع شود که گفتمان اقتصاد مقاومتی فواید زیادی دارد. اگر رسانه‌ها در زمینه‌های اقتصاد مقاومتی احساس مسؤولیت و برای ترویج این فرهنگ مشارکت کنند می‌توان شاهد تحولات عظیمی در جامعه بود.

با توجه به گشوده شدن جبهه جنگ اقتصادی در مقابل نظام مقدس جمهوری اسلامی و تجربه مشارکت مردم در دفاع مقدس و نتایج در شانه‌ها، تعلق اقتصاد مقاومتی در جامعه نیازمند همراهی مردم است و این مفهومی که توسط رسانه‌ها بویژه کتاب باعث جلوگیری از انحراف مردم به دین جامعه برای رسیدن به این مقصود خواهد بود. دیگر ملاحه مهم در پرداختن رسانه‌ها به ادبیات اقتصاد مقاومتی، ایجاد زبان عالی و رفیع برای درک و پذیرش عموم مردم است. ساده‌سازی مفهومی و ایجاد ادبیات عامیانه از ضروریات ایجاد گفتمان اقتصاد مقاومتی است، که در سطح عملیاتی، همکاری عمومی را به همراه می‌آورد. در همین راستا مجموعه کتاب‌های گفتمان سازی اقتصاد مقاومتی با عنوان «حرکت و ایست» تدوین شده است که رویکرد و سلوک رفتاری مردم را بر اساس منابع دینی و فرهنگ ملی مد نظر قرار داده است. امید است که این مجموعه تلاشی در جهت اعتلای جامعه اسلامی باشد.

حمید رضا ارباب سلیمانی

زندگی سالم مستلزم آن است که اقتصاد هر فرد، خانواده و جامعه در کنار فرهنگ و سیاست آن به طور متعادل سامان یابد. نظام خلقت بر اصل تعادل بنا شده است. تعادل بین جسم و روح، فرد و جامعه، اقتصاد و سیاست، دنیا و آخرت، آسایش و آرامش و ... . اقتصاد نیز به نوبه خود در پی تعادل است. تعادل عرضه و تقاضا، تولید و مصرف، کالا و خدمت و غیر آن؛ ریشه تاریخی اقتصاد نیز تدبیر منزل است و معنی کلمه اقتصاد نیز اعتدال و تناسب و میانه روی و رفیع و رفیع عدم تعادل هاست. فردی که خرجش از دخلش بیشتر است دچار ورشکستگی می گردد و ملتی که مصرفش از تولیدش بیشتر باشد، به کمبود و محکوم به همین سرنوشت است ... .

مجموعه «حرکت و برکت» در صدد است با ترکیب عقل و دین، راز و رمز کژی ما، استی ها و سستی ها و در یک کلمه، عدم تعادل ها در محیط اقتصادی، کشور را در سطوح خرد و میانی با رویکرد فرهنگی و اکاوی زده و آنچه را از تجارب بشری، هویت تاریخی و در رأس آن، آموزه های دینی دست یافته در معرض فکر شما قرار دهد تا چنانچه به صواب و حرکت کنید در امر معاش و حیات خود به کار گیرید و آسایش و آرامش به ارمغان برای خود، خانواده و جامعه خود به ارمغان آورید. لازم به تاکید نیست که حرکت، نماد تکاپوی بشر مبتنی بر برهان های عقلی اوست و حرکت نماد امداد الهی برای هر آن کس که راه باورمندی و پارسائی پیشه خود ساخته است. بدیهی است نگاه نویسندگان محدود به توش و توان آنهاست و نگاه شما می تواند کامل کننده این پویش باشد.

این مجموعه در هشت جلد تنظیم شده است. چهار جلد بر مدار حرکت سامان یافته است که در جلد اول، «کلیات» و در سه جلد بعدی، «تولید»، «مبادله» و «مصرف» مورد بحث قرار می‌گیرد. چهار جلد دیگر بر محور برکت سامان می‌یابد که ترتیب مباحث نیز همان «کلیات»، «تولید»، «مبادله» و «مصرف» است. تلاش می‌گردد آموزه‌های مورد نظر گام به گام ارائه شود و در حاشیه هر گام سه قسمت «یک تمرین»، «گفت و گوی حرکت و برکت» و «کمی تأمل» برای عینی سازی بیشتر محتوا تقدیم شده است. در قسمت اول تمرینی برای عملی تر ساختن محتوای گام داده می‌شود تا فرایند تغییر رفتار، با انجام تمرین کوچکی کاربردی تر گردد. در قسمت دوم گفت و گو به و بدل می‌گردد که محتوای گام را در گفتگوی ساده و رفتار منزگ دو شخصیت حرکت و برکت نشان می‌دهد. قسمت سوم داستان‌های مخاطب را به تأمل و بررسی اهمیت موضوع وای دارد.

کتابی که پیش رو دارید دانش دین جاگاه و اهمیت مصرف را در بهبود وضعیت اقتصادی شرح ده مصرف طلایه دار تاریخ یک کشور است؛ چرا که شیوه مصرف در یک جامعه ثناء و سعادت آن جامعه را رقم می‌زند. امروزه مصرف نه تنها با اقتصاد بلکه با حوزه های متعددی از زندگی، ارتباط تنگاتنگی دارد. فرهنگ و اخلاق مصرف را می توان مهمترین و کارآمدترین عنصر قاعده برای یک کشور محسوب کرد؛ چنانچه با تغییر فرهنگ مصرف در یک کشور می توان توازن قدرت نرم را به نفع خود به هم زده و راه را برای تحمیل اهداف سیاسی خاصی فراهم کرد. بدین منظور در

این کتاب، ابتدا مفهوم مصرف و رسالت آن، مورد بحث قرار می گیرد و در ادامه با معرفی عوامل مؤثر بر مصرف، وضعیت مصرف در کشورمان مورد دقت قرار می گیرد؛ در نهایت چگونگی تغییر رفتار مصرفی از مصرف گرایی و مصرف ریاضتی، به سمت مصرف مقاومتی توضیح داده می شود. با توجه به اینکه این کتاب از سری کتاب های حرکت است؛ مفاهیم متناسب با فطرت عام انسانی و بر مبنایی عقلی ارائه می گردد.

در پایان هر جلد سئوالاتی از محتوای کتاب تهیه و به همراه ادامه در اختیار مخاطبان محترم قرار گرفته است. نهادهای و تشکلاتی مختلف می توانند در راستای استفاده بهینه از محتوای کتاب درک بهتر مفهوم اقتصاد مقاومتی، مسابقاتی را بر اساس سئوالات عظیم تهیه به صورت حضوری یا غیرحضوری برای نیروی انسانی خود طراحی و اجرا نمایند.

در انتها جا دارد از آقای دکتر رضا علی نوری بابت همکاری شان، که موجب غنا و فواید بیشتر این اثر شد و از زحمات آقای رمضانعلی معتمدی، خانم کبری راعی، آقای محمد تابش صمیمانه سپاسگزاری کنیم.

آذر ۱۳۹۵